

22.6.2026

Valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vuosina 2026–2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi vuosina 2026–2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä. Ympäristöministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uudesta puhtaan siirtymän edellyttämän investointien verokannustimesta. Kyseessä olisi saman tyyppinen kohdennettu verotuki, kuin vuonna 2025 voimaan tullut verohyvitys eräille suurille ilmastoneutraaliin talouteen tähtääville investoinneille. Kuitenkin verrattuna vuoden 2025 investointihyvitykseen, hyvityksen soveltamisalaa on energian tuotanto- ja varastointi-investointien osalta tarkennettu ja se rajattaisiin vain sellaisiin investointityyppeihin, joihin on arvioitu liittyvän laajamittaista tukitarvetta ja joita ei arvioida vielä syntyvän riittävästi markkinaehtoisesti.

Esitettyyn verohyvitykseen olisi oikeutettu yhtiö, joka toteuttaisi Suomessa lain edellytykset täyttävän puhtaan teollisuuden investointihankkeen.

Investointihyvityksen piiriin kuuluisivat investoinnit uusiutuvien polttoaineiden tuotantoon, lämmön ja sähkön pitkäaikaiseen varastointiin, investoinnit teollisuuden kasvihuonepäästöjen ja energiankulutuksen vähentämiseen sekä investoinnit puhtaan teknologian valmistuskapasiteettiin.

Ympäristöministeriö pitää esitystä periaatteessa kannatettavana välineenä vihreän siirtymän edellyttämien investointien edistämiseksi sekä Suomen investointiympäristön houkuttelevuuden vahvistamiseksi. Vastaavat valtiontuet ovat viime vuosina yleistyneet verrokkimaissa, ja esityksen mukaisella investointihyvityksellä voidaan tukea Suomen houkuttelevuutta puhtaan teollisuuden investoinneille.

Esityksen vaikutusarviot sisältävät merkittäviä, mutta luonnollisia epävarmuuksia. Investointihyvityksen vaikuttavuus riippuu olennaisesti toteutuvista hankkeista, eikä näitä voida ennalta arvioida. Tämä koskee samanaikaisesti budjettivaikutuksia, kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä, energiankulutuksen muutoksia sekä muita ympäristövaikutuksia, jotka määräytyvät pitkälti toteutuvien hankkeiden perusteella. Toimeenpanon yhteydessä tulisi kiinnittää huomiota

vaikutusten seurantaan sekä jälkikäteisarviointiin, jotta politiikkatoimen vaikuttavuudesta saadaan tarkempi kuva myös jatkoa ajatellen.

Budjettivaikutus riippuu erityisesti toteutuvien investointien lukumäärästä ja koosta, sillä investointihyvityksen saavat kaikki tukikelpoisuuden täyttävät hankkeet, minkä vuoksi vaikutusta on hankala arvioida ennalta. Jos haluttaisiin olla varmempia tuki-instrumentin budjettivaikutuksesta, voisi olla kannatettavampaa jakaa suoria investointitukia, joiden enimmäismäärä voitaisiin rajata talousarviossa.

Investointihyvityksen vaikutus kasvihuonekaasupäästöihin riippuu erityisesti siitä, korvaavatko toteutuvat investoinnit enemmän saastuttavaa tuotantoa ja missä tämä tapahtuu. Jos hyvityksen ansiosta toteutunut investointi korvaa enemmän saastuttavaa tuotantoa Suomessa tai EU-alueella, Suomen päästöt voivat laskea, mutta jos investointi sijoittuu päästökauppasektorille, päästöt eivät laske EU-tasolla tai globaalisti. Vastaavasti, jos investointi korvaa enemmän saastuttavaa tuotantoa EU:n ulkopuolella, voivat päästöt vähentyä globaalisti, vaikka Suomen päästöt saattaisivatkin investoinnin seurauksena kasvaa. Korvaavuutta on haastavaa todentaa jälkikäteisarvioinneissa, mutta vaikutuksia voidaan kuitenkin arvioida Suomen päästöihin. Toteutuneilla investoinneilla voi kuitenkin olla pidemmällä aikavälillä välillisiä päästöjä vähentäviä vaikutuksia, jos investoinnit auttavat edistämään vähäpäästöisempien teknologioiden skaalautumista ja leviämistä.

Tukikelpoisuutta perustuu Euroopan unionin CISAF-kehykseen. CISAF on aiempaa rakenteellisempi ja pitkäkestoisempi valtiontukikehys, joka sekä laajentaa tukimahdollisuuksia että täsmentää niitä koskevia ehtoja verrattuna väliaikaiseen TCTF-kehykseen. Tämä on myönteinen asia. Eri investointityypeille kuitenkin edelleen sovelletaan osin erilaisia ympäristö- ja hyväksyttävyyssuhteita, mikä voi heikentää sääntelyn johdonmukaisuutta. Merkittävän haitan välttämisen periaatteen soveltamisalaa tulisi tarkastella kattavasti kaikissa investointityypeissä.

Soveltamisalan rajaamista vain sellaisiin investointityyppeihin, joihin on arvioitu liittyvän laajamittaista tukitarvetta ja joita ei arvioida vielä syntyvän riittävästi markkinaehtoisesti, voidaan pitää hyvänä muutoksena verrattuna vuoden 2025 investointihyvitykseen. Käytännössä tämän arviointi on kuitenkin hankalaa ja keskeisenä kysymyksenä säilyy edelleen se, että kohdistuuko investointihyvitys aidosti sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät toteutuisi ilman tukea. Esiityksen mukaan hyvitystä haetaan ennen investoinnin aloittamista ja hankkeiden tukikelpoisuutta arvioidaan tapauskohtaisesti Business Finlandissa. Tästä huolimatta hankkeiden lisäisyyden arviointi on luonteeltaan väistämättä spekulatiivista, sillä kyse on vaihtoehtoisen toteutumisskenaarion arvioimisesta. Tämän vuoksi lisäisyyden todentaminen käytännössä on haastavaa, jolloin arviointimenetelmien merkitys jää suureksi.

Esitys joustavoittaa kokorajojen soveltamista erityisesti energia-alan investoinneissa EU-säätelyn edellyttämällä tavalla. Tämä laajentaa osaltaan tukikelpoisten hankkeiden joukkoa verrattuna aiempaan malliin.

Investointihyvitys kohdistuu edelleen pääosin suuriin investointeihin, mikä tarkoittaa, että pienempien ja innovatiivisten hankkeiden asema jää rajallisemmaksi. Vaikka investointiohjelmien käyttö ja tiettyjen kategorioiden rajojen joustavoittaminen lisäävät joustavuutta, kokonaisuutena järjestelmä painottuu edelleen suuren mittaluokan hankkeisiin.

Ympäristöministeriö pitää tärkeänä kotimaisten ilmastotoimien edistämistä ja ehdotettua investointien verohyvitystä oikeansuuntaisena ja kannatettavana toimena.

Ylijohtajan sijainen, ympäristöneuvos Outi Honkatukia

Erityisasiantuntija Riikka Siljander

VN/23886/2025-YM-43

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: